

MLUVÍM, TEDY JSEM!

LOQUOR ERGO SUM!

MARCUS TULLIUS CICERO

Vysílá studio U3V

Letošní rok, první volnější po dvou letech vyhlášeného covidového „stanného práva“, nás vrátil do lavic studia Univerzity třetího věku, dovolil nám konečně se pořádně nadechnout a neděsit se zprávami o tom, kolik obětí si zase covid 19 vzal a jestli máme za sebou první, druhé nebo sedmapadesáté očkování. Mohli jsme se tedy sejít (někteří již povícekrát) a společně si užít chvílky, které se nám dnes už staly jen hezkou vzpomínkou.

Do vyhlášeného studijního programu, nesoucího název MLUVÍM, TEDY JSEM, se nás na začátku sešlo 22, ale k závěrečnému vystoupení to dotáhlo jen 17, ti odpadli z různých důvodů nemohli, netroufali si a nebo prostě jenom – nechtěli. Ale většina vytrvala a proto jsme se 23. března sešli, abychom předvedli, co jsme se za dva semestry naučili.

Celý rok se nás naše lektorka MARTINA EMA GASPAROVIČ snažila naučit správně dýchat, používat svůj hlas tak, aby nám bylo rozumět a abychom my sami měli z toho pocit, že se stále zlepšujeme a dokážeme jej používat pevně a sebevědomě. Boj s trémou byl zpočátku dost těžký, ale postupně se ostych a někdy i stud odbourával a my jsme při zvučném „Brim, bram brum“ vystřelili jako šíp svá zvolání a slova, která jsme se naučili, přeletěla ulici na Příkopech a na střeše protějšního domu uvolnila pár tašek, nicméně nikomu se nic nestalo a krytina zůstala v pořádku, stejně jako naše hlasivky a jazyk si nikdo nezlomil...

Z oborů, ač jsme byli různých, procházeli jsme svá cvičení, drtili jazykolamy (které někdy drtily nás),

na malou chvíli se stali tribunem na římském fóru a v třetím patře domu Na Příkopech nacházeli řeč společnou, ve snaze potvrdit si heslo, které se stalo i názvem celého kurzu, totiž **Mluví, tedy jsem**. Tak jsme mluvili a **proto tedy JSME!**

Již od jedné z prvních hodin, kdy nám Martina oznámila, co nás čeká ve finále, jsme přemýšleli o tom, co by to mělo být. Padaly různé náměty, například forbíny ve stylu Osvobozeného divadla i jiné, ale nakonec zvítězil nápad založit novou virtuální televizní stanicí a nazvat ji: „**Vysílá studio U3V**“. To nám otevřelo spoustu možností a každému se dostal prostor najít si tam svoje místočko, svých pět (někdy sedm) minut slávy. Jednotlivé výstupy byly z mnohých oborů lidské činnosti, na různá témata, celé vystoupení pak bylo předvedeno jako jedna hodina vysílání již zmíněného, nově vzniklého studia uvedené televize. Přes počáteční porodní bolesti jsme se zdárně přenesli a těhotní očekáváním jsme radostně sledovali zrození kýženého výsledku.

Velkým problémem bylo pro někoho zejména do držení určeného času, po který by měl daný výkon

trvat. Bylo potřeba upravovat, zkracovat, někdy i zcela přepracovat svůj původní záměr, někteří raději zvolili naprosto jiné téma, pár z nás to i vzdalo (skutečně jen pár), ale ve finále jsme se s tím poměrně zdárně utkali a přes různou křivolakost a nástrahy té cesty se přeci jen dostali k cíli pevným krokem. Samozřejmě, že každý z nás cítil ono podivné svírání u žaludku, ale po prvních příspěvcích se i toto rozplynulo v příjemné atmosféře našeho nastalého vystoupení.

Úvodní slovo a průběh celého programu byl komentován dvěma moderátorkami, které se nejprve v krátkém rozhovoru rozhovořily o náplni a smyslu celého pořadu a po nich jsme postupně vystupovali všichni se svými příspěvky, tedy rubrikami výše zmíněného (a jen pro tuto příležitost založeného) studia U3V. Podle časového programu (tak to přeci v každé televizi musí být), následoval jeden výstup za druhým až do finále, kdy jsme si

všichni společně, i s přítomnými diváky zazpívali s kytarou refrén písně Voskovce a Wericha Život je jen náhoda.

Po celý rok probíhalo naše setkávání ve velmi příjemném a přátelském duchu, přinejmenším jsme poznali skoro dvacítku příjemných lidí, naladěných na stejnou notu. Nad vším tím konáním se vznášel lehký opar vzájemnosti a sounáleženosti a tak, když to všechno skončilo, dozněl poslední tón uvedené písně, vstoupil mezi nás trošku i smutek. Všechno má svůj konec, mělo je i toto naše snažení a všichni jsme se shodli na tom, že to byl příjemně a užitečně strávený rok. Naposledy jsme natáhli tětivy svých imaginárních luků a vyslali na druhou stranu ulice několik dobře mířených a ostře vyslovených zvolání: „Brim, bram, brum.“ Rok je pryč, co mělo být, se stalo a teď se někteří z nás těší na příští rok, kdy zase s Martinou zasedneme do kruhu.

–pšt–

A po doznění posledních tónů, když tréma opadla a povolilo napětí, jsme se odebrali (tedy cca polovina z nás), do nedaleké kavárny Art café, kde jsme svá vyprahlá hrdla svlažili trochou blahodárného moku z afrických vinic.

ZAHÁJENÍ VYSÍLÁNÍ TELEVIZNÍHO STUDIA U3V

– Úvodní reportáž

Vážení přátelé,

vítám vás na zahájení vysílání nového televizního studia U3V, senzační seniorské stanice, kterou vytvořili posluchači kurzu U3V FF UK Mluvím, tedy jsem. Ačkoli seniorské, jsme studio ještě mladé, bez prostředků, bez reklamy, bez čtecího zařízení, bez mikrofonu a bez zkušeností. Držíme se ale osvědčených prostředků, jako jsou tužka a papír a vlastní hlas, který jsme v tomto kurzu cvičili.

To hemžení za mnou, které jste viděli, a to balábile, které jste slyšeli, to se tak naši televizní tvůrci a zároveň účinkující připravují na dnešní vystoupení. Jednu z posluchaček kurzu mám teď vedle sebe a poprosím ji, aby nám pověděla něco o tom, jak nová televize vznikala, komu je určena a co od ní můžeme čekat.

☞ Jak jste přišli na nápad vytvořit vlastní televizní studio?

S tím nápadem přišla jedna kolegyně, ostatním se její návrh zalíbil a hned začali vymýšlet jednotlivé rubriky a jejich náplň.

☞ To bylo tak spontánní a rychlé?

V podstatě ano, ale je třeba říci, že základ byl položen už v našich předchozích individuálních vystoupeních v prvním semestru, ve kterých jsme své spolužáky seznamovali se svými zájmy, životními příhodami, názory...

☞ A zjistili jste, že vás baví sdílet své záliby s ostatními a představit je i širšímu publiku? To máte všichni stejné koníčky?

Právě naopak. Co je nám společné, je naše zvědavost a zájem poznat to, čemu se rádi věnují ostatní. Ale každý z nás má rád jiné činnosti. A to se pak projevuje v různorodosti nabídky naší televize, která tak má možnost oslovit mnohé další seniory a možná i mladší generace.

☞ Televizního studia U3V tedy bude jakýmsi kaleidoskopem zachycujícím to, čemu se senioři s oblibou věnují. Na co se tedy můžeme těšit?

Senioři se často obracejí ke kořenům, tedy ke svým předkům, rodině, životním příhodám, rodnému kraji, městu, oblíbeným místům...

☞ Můžeme se tedy těšit na vlastní vzpomínky, toulky historií, toulky po české krajině, po Praze a jejich památkách...

Po památkách, ale i po kavárnách a hospůdkách...

☞ To asi budeme hovořit i o jídle a pití, kávičce, vínečku...

Senioři většinou mají v oblíbě některou kavárnu nebo hospůdku, ale nejen kvůli dobrému jídlu či moku, ale především kvůli tamější atmosféře. Zajímají se i o její proměny v čase, o slavné návštěvníky, o její kulturní program.

☞ Máte pravdu, že za hudbou či poezií nemusíme jen do velkých koncertních sálů, sportovních hal nebo divadel, ale že koncerty, recitály a poezii potkáme i v těch kavárnách a hospůdkách. Nabídne nám také televizní Studio U3V chvilku s hudbou, poezií, krásnou literaturou?

Určitě. Je mezi námi mnoho těch, kteří hudbu rádi poslouchají, sami hrají na hudební nástroj, zpívají nebo vedou děti k hudbě. Hru na klavír vám dnes v naší televizi nepředvedeme, těžko bychom ho sem stěhovali, ale zazní kytara a možná bude i zpěv.

☞ A co nabídnete těm, kteří mají rádi písničky, ale sami nehrají a nezpívají?

Ti si třeba mohou hrát s texty oblíbených písní, přizpůsobovat je aktuální situaci a bavit ostatní jejich recitací.

☞ Takové mluvené zpívánky. A co ta poezie a krásná literatura?

I na to dojde. Jsou mezi námi milovníci poezie, kteří se s námi podělí o své oblíbené básně, možná i v cizím jazyce.

☞ Předpokládám, že většina z vás má vnoučata. Objeví se i toto téma v naší televizi?

Samozřejmě. Život s vnoučaty přináší mnoho radostí a překvapení a byla by škoda toto téma vynechat. Třeba bude i pohádka.

☞ Mnozí ze seniorů se také věnují svým domácím mazlíčkům...

I pro milovníky zvířátek má naše televize prostor.

☞ Čas od času ale nejen seniorům překáží v jejich zálibách nějaká nemoc...

V naší televizi máme všichni veskrze pozitivní přístup k životu, na neduhy si nestěžujeme, ale máme pravdu, že je třeba se zdraví věnovat. Tak také naše televize přináší zdravotní okénko.

☞ A jaký máte vztah ke sportu?

Už z nás asi vrcholoví sportovci nebudou, ale přece jen se sportu věnujeme, a to nejen rehabilitaci a zdravotnímu tělocviku, ale i rekreačně i sezónním sportům, turistice, cyklistice či asijským bojovým uměním...

☞ Bude tedy naše televizní Studio U3V mít i sportovní rubriku?

To je zatím tajemstvím. Dnes zrovna ne, ale určitě tam sport trochu schovaný bude.

☞ Tak už se těšíme. Děkuji vám za rozhovor.

Vážení diváci, přejeme vám krásné zážitky s naším senzačním seniorským televizním Studiem U3V.

HELENA + IRENA

Začínáme trochu netradičním, snad i veselým představením všech našich účinkujících

Naše holky bez tříkolky

*Martina Ema a tři Věry s Jolanou
a taky Jana, Pavla, Eva, Stáňa s Jarmilou,
za nimi Hany dvě a i dvě Anny s Milanou
když na ně vzpomínám si cítím tíhu v kolenou.*

Jé, jé, jé

Kdepak ty fajn holky jsou?

Řekli jsme pá před školou

A začlo další dívčí šou

*Na gymplu Miloslava a dvě Zdeny s Helenou
Irena, Dagmar a pak Lilijana s Marcelou,
každá fajn kamarádka, holky zkrátka bez chyby
zavřela už se vrátka, ta děvčátka mi chybí.*

Jé, jé, jé

Kdepak ty fajn holky jsou?

zapsaly si do žákovský

Sny naše i ty klukovský?

*Tyhlety holky znaly upéct vdolky senzační
a tak si říkám jenom z toho brečet nezačni.
Když vyšly v sexy tričku postavičku měly ham, ham
No prostě prima štace, inspirace ke zkouškám.*

Jé, jé, jé

Kdepak ty fajn holky jsou?

Dnes ještě nejsou ztracený

ty naše lásky vzdálený?

*Po letech řekli jsme si teď to musí jinak být
a přišli jazykolamy se zvládnout naučit.
beze slov židle stály, my si hráli se slovy
a tak jsme z téhle písničky vysloveně hotoví.*

Au, au, au

Vzdychli jsme au, čau a pá,

už se dál nekoná žádná dívčí školní show.

*Martina Ema, všechno s náma procvičí
půl metru nad židlema další téma vyklíčí.
Jsme tu z U3V a proto jsme přišli sem
a ty se na nás dívej, neboť MLUVÍM, TEDY JSEM!*

Anička a Zdeněk

Všichni známe Prahu už dlouho a někdy s radostí, ale někdy i s nelibostí sledujeme, jak se mění. Jaké jsou ty pražské proměny?

V Košířích jsem se narodil

*V Košířích jsem se narodil, na kraji Prahy kdysi,
za školu nikdy nechodil, a říkali mi: „Čti si!“
Tak jsem si čet a rád a dost, okouzlen rodnou řečí,
jak pes se těší na svou kost se těšil slovy – meči.*

*Šermoval jimi na kolbišti základní školy svojí,
a očekával slova příští – až do věty se spojí.
A pak jsem začal poznávat i krásu svojí Prahy,
co nejsou jenom na pohled, klenot mně tolik drahý.*

*Procházel Kampou u řeky, oděnou květy máje,
pochoopil, že je na věky, co ve mně zvolna zraje.
Petřínské stráně rozkvetlé a Vyšehrad hned zrána,
jak můra co je ve světle do sedmých nebes zvána.*

*Po Starých schodech zámeckých s panem Hašlerem bloumal,
a na Třech kopcích první sníh mou mrazuvzdornost zkoumal.
Praha se na mě dívala z výšky petřínské rozhledny
a vždy k sobě mě pozvala, poránu nebo k poledni.*

*I dnes se Prahou procházím a hledám další místa,
ze kterých starých časů dým je cítit dozajista.
Roků mně čím dál přibývá, však Praha je dál mladá.
Vím, že se na mě usmívá a vím, že má mě ráda.*

*A tak se snažím oplatit jí lásku svojí přízni
a ani píď z ní neztratit, a stále po ní žíznit.
Je to ta matka, matka měst, skutečná Mater Urbi.
Ta umí těšit, umí kvést, je plná krás i hudby.*

 Zima

*Napadá mě, že nepadá, nesnášejí se bílé vločky,
že sníh, co padal, nepadá, jen vzpomínek mám plné bločky.
Ty s linkami a i ty bez, co psal jsem do nich každou chvíli
své první řádky, které dnes, se jak ty vločky rozpustily.*

*Všude byl sníh, už na Martina bylo bílo
a na stránkách, jsem občas potkal malíře.
Na Třech kopcích, to když se hustě chumelilo
zapadali jsme sněhem my i Košíře.*

*Vidím to zas, jak nechtělo se vstávat ráno,
do školy jít, když venku krásně padal sníh.
Co zbylo v nás, to zůstane tam napadáno
plamínek zhas, jen odlesk zůstal na očích.*

*Dnes sotva asi napadne, ten sníh co padal na nás kdysi,
sánky už jsou jen neskladné, tak ve sklepě na skobě visí.
A s nimi naše mládí taky se na hřebíky zavěsí
a dnešní sněhuprázdné mraky bez vloček mají partesy.*

*Nepadá sníh, a na Martina není bílo
a ve stránkách dnes sotva potkám malíře.
Na Třech kopcích, kdy naposled tam chumelilo?
a bílý sníh kdy napadal na Košíře?*

PAVEL

Košíře se mění, Vinohrady zase tolik ne. V tamějších ulicích zůstávají stejné domy, ale přesto se to tu mění. Tak ještě jiný pohled na pražské proměny.

Hospodské metamorfózy na Královských Vinohradech

Budu vám vyprávět o proměnách restaurací, hospod a hospůdek na Královských Vinohradech od počátku 70. let, kdy jsme se do této svébytné oblasti přistěhovali. V těchto proměnách se zrcadlí doba, v níž žijeme, změny našeho životního stylu i život celé společnosti.

Jako absolutní symbol všech proměn považuji prostory na rohu ulic Slezské a Řípské, kde dlouho živořilo AGITAČNÍ STŘEDISKO. TO však v 90. letech prodělalo naprosto kolosální proměnu v příjemnou hospodu PUERTO RICO s nabídkou piva Staroprámen a rozlehlým barem. Postupem let se bar rozšířil, pivo ustoupilo do pozadí a proměna se zastavila na názvu PUERTO s cocktail-barem uvnitř a pozdní uzavírací hodinou.

Jsou tu i výjimky. Stálíci v horní části Korunní třídy na nároží ulic Korunní a Nitranské

je původní čtyřka jménem NITRA. S novým soukromým majitelem v 90. letech změnila jméno na RESTAURACE U VODÁRNY. Dostala nové vybavení a nabídla místním piva z malých pivovarů, např. borůvkové, zázvorové, jalovcové a podobně. Pokus nevyšel. Tentokrát se změnil majitel. Vsadil na kvalitní Plzeň a Gambrinus, solidní nepředraženou kuchyni, stálou klientelu a změny mírné. Zásadní proměny však proběhly v suterénu. Ten slouží ke koncertování populárních známých retro kapel, k různým oslavám, rautům a setkáním přátel. V teplých měsících bývá živo na zahradce před hospodou, takový sousedský klub.

U VODÁRNY je otevřeno pro všechny sorty hostů – od štamgastů, místních starých, mladých, přes turisty až k maminkám, co se zastaví cestou z hřiště s dětmi na limču. Hospoda i díky svým příznivcům přežila covid.

LILJANA

Proměn mnoho, že se v tu ani starousedlíci nevyznají. Tak to vás raději pozveme do kavárny, která má dlouhou historii – Pozvánka do kavárny Slavia

Na posezení do kavárny Slavia

Kavárna Slavia v Lažanském paláci v Praze na rohu Národní třídy a Smetanova nábřeží se poprvé otevřela veřejnosti v roce 1882.

V době své dlouholeté existence byla mnohokrát představována. Styl art deco, ve kterém ji známe dnes, získala při rekonstrukci v roce 1932.

Dřevo a mramor na stěnách, dlouhé červené běhouny, malé stolky s mramorovou deskou a pohodlné židle nebo boxy s červeným čalouněním. Co bylo ale při této rekonstrukci naprosto podstatné, bylo zásadní zvětšení oken. Ta, obrácená k řece, poskytují nezamě-

nitelný výhled na Karlův most a Hradčany, na řeku i na malebné střechy a věže na protilehlém břehu. Od této rekonstrukce visí v kavárně Slavia také známý portrét Pijáka absintu od Viktora Olivy. Absint má ve Slavii totiž dlouhou tradici a servíruje se tam i dnes. Vyrábí se z pelyňku, anýzu a fenyklu a kdysi ho někdo právem nazval „šílenstvím v láhvi“, ale i „esencí života“.

Možná proto v něm mnozí umělci, kteří sem často chodili, rádi hledali svou múzu.

JANA

A pozvánka do konkurenční – Národní kavárny.

Na kafičko do Národní kavárny

Národní kavárna – prvorepubliková kavárna je místo s bohatou historií a dlouholetou tradicí. Nachází se v historickém centru Prahy, přímo na Národní třídě. Tato kavárna od začátku konkurovala nejen Slavii, ale i řadě dalších podobných podniků na Národní třídě.

Posлуhač či čtenář se seznamuje s historií Národní kavárny – od jejího založení v roce 1896, kdy se v ní scházela poválečná avantgardní umělecká generace (spolek Devětsil – Eduard Bass, Ferdinand Peroutka, Jaroslav Seifert, Karel Čapek, Vladislav Vančura...) až po její utlumení z důvodu politických změn po roce 1948, poté o znovuoživení její tradice v roce

2007 a její kompletní rekonstrukci v roce 2013. Současný interiér kavárny nabízí nasát atmosféru minulých let dobovými fotografiemi kavárny, sděleními z Lidových novin či týdeníku Proměny z dob meziválečných. Mnohá z nich promlouvají do současnosti a návštěvníka vedou k zamyšlení...

Sdělení inspirují k návštěvnosti jiných výstav či procházek vztahujících se k osobnostem Devětsilu jako např. toulky po stopách maličky Marie Čermínové, Jaroslavem Seifertem nazvané Toyen.

V neposlední řadě příjemné posezení v Národní kavárně posílí gurmánský zážitek a milý obsluhující personál.

IRENA

Co kdybychom teď chvíli zůstali doma? Máme totiž hosty.

Šlitrův jezevčík

Z titulu svého jmenování tajemnicí v Semafor - klubu jsem dostala několikrát za úkol zastavit se u některého ze spolupracovníků klubu a něco s nimi vyřídit. Trpím od dětství notorickou trémou a navíc jsem introvert, takže mi to dělalo značné problémy. Ale musela jsem.

A tak jedna z prvních takových „pochůzek“ byla u Jiřího Šlitra, který byl tenkrát už známý jako partner ve dvojici s Jiřím Suchým. Ačkoliv vzděláním právník, díky Miroslavu Horníčkoví, který ho seznámil s Jiřím Suchým, se dal na cestu úplně odlišnou. Psal hudbu k textům Jiřího Suchého, ale proslavil se také jako originální malíř.

Měla jsem mu tenkrát vrátit obrazy z výstavy. U jeho vily na Malvazinkách jsem nesměle zazvonila a hned nato se na druhé straně dveří ozval ohlušující štěkot. Za chvíli se objevila postava Jiřího Šlitra a vedle něj vyskakoval maličký jezevčík. Asi jsem pozdravila, ale nevím, jestli mě pan Šlitr přes ten štěkot slyšel. Pak na chvíli štěkání přestalo, protože jezevčík přiběhl a nesl v tlamě botu. Pustil ji přede mnou na zem a se štěkáním běžel pro další. Nakupil přede mnou desítky bot a za každou hlasitě vyžadoval pochvalu. Obrázky jsem předala, ale do dneška ani trošku nevím, co mi Jiří Šlitr říkal, zato si naprosto jasně vybavuju toho jejich jezevčíka.

EVA

Hosta máme i v dalším pořadu věnovaném zvířátkům. Tentokrát bude řeč o domácích mazlíčcích, se kterými se nikdo nemazlí.

Kočky to nemají snadné

Návštěva ředitelky kočičího spolku Felisicat v TV, který se hlavně stará o venkovní divoké kočky. Protože se kočky ve volné přírodě velice snadno a rychle množí - vzhledem k teplé zimě u nás jsou schopné rodit až třikrát ročně čtyři až pět koťat, která ve stáří sedmi měsíců jsou schopné opět rodit.

Proto je nutné kočky pravidelně odchyťovat a kastrovat. Za tímto účelem byla vytvořena v přírodě tzv. krmná místa, kam se dává dvakrát denně kočičí strava. Kočky si zvyknou na tato místa chodit a dají se lépe odchyťit.

Kastrace kocourů je jednoduchá, provádí se odstraněním varlat. U kočiček je to složitější; léčba

po narkoze trvá někdy až týden. Cena kastrace u kocoura je 600 Kč až 700 Kč, u koček okolo 2000 Kč. Kastraci provádí ve smluvní veterinární stanici Dr. Mikeš. Po kastraci se kočky vrací do původní lokality, nebo na bezpečnější místa, kde brání šíření hlodavců. Mazlivější kočičky se nabídnou k adopci. V současné době se v okolí města pohybuje cca 200 venkovních koček.

Spolek není klasický útulek, je to dobrovolné sdružení od r. 2017 a účastníci se o kočky starají v době svého volna, protože mají svá denní zaměstnání. Přispět na činnost spolku se dá nákupem krmiva nebo příspěvkem na transparentní účet na internetu.

JARMILA a VĚRA

A jsou tu tipy na výlet. Zveme vás do Mělníka.

V dnešním pořadu „Pozvánka na výlet“ se tentokrát podíváme do Mělníka.

Město Mělník je známé jako město vína a sídlo českých kněžen a královen. Leží na soutoku dvou největších českých řek Labe a Vltavy.

Nachází se 37 km severně od Prahy. Má zhruba 20. 000 obyvatel. Město Mělník nemá zakládací listinu, 1. zmínka o Mělníku jako městě je z r. 1274, ve které král Přemysl Otakar II. daruje mělnickým podíl z výnosu obchodu po Labi. Mělník je od počátku historie spjatý s vinařstvím. Na rozvoji vinařství měl největší zásluhu český král a římský císař Karl IV, který dovezl vinnou révu z Francie. Od r. 1933 se na Mělníku pořádá každý rok na konci září mělnické vinobraní. Kromě pouťových atrakcí nabízí i bohatý kulturní program. U stánků se popijí hlavně burčák. Dominantami města jsou mělnický zámek a kostel Sv. Petra a Pavla, které vytvářejí siluetu města viditelnou již z dálky, jak ze směru od Prahy, tak i od Kralup nad Vltavou.

Zámek Mělník

Původně zde stávalo již v 9. století opevněné hradiště Pšov, kde přebýval slovanský kmen Pšovů. Tato označení pocházejí ze staročeského výrazu pro pšenici – pše. Na hradišti žila kněžna Ludmila, manželka 1. historicky doloženého knížete české země Bořivoje. Možná ona založila tradici Mělníka jako sídla českých kněžen a královen. Žily tu kněžna Ema, manželka Boleslava II, která mimo jiné nechala razit mince-denáry. Dále na mělnickém hradě pobývaly např. Kunhuta Uherská, matka Karla IV. – Eliška Přemyslovna, poslední manželka Karla IV – Alžběta Pomořanská, manželka Václava IV – Žofie Bavorská, manželka Zikmunda Lucemburského – Barbora Celská a manželka Jiřího z Poděbrad – Johanka z Rožmitálu

Na jižní straně zámku se projdeme po známé zámecké vyhlídce, odkud je pěkný pohled

na soutok Labe s Vltavou, rovinatou polabskou krajinu a nedalekou horu Říp. Při jasné viditelnosti dohlédneme i na České Středohoří. Stavba zámku prošla tisíciletým vývojem, najdeme zde stopy všech stavebních slohů. K majitelům patřili Berkové z Dubé, Černínové a Lobkowiczové. Lobkowiczové jsou současnými zámeckými pány a to od roku 1753. Prohlídka zámku se týká historie majitelů a je spojena s prohlídkou vinných sklepů s ochutnávkou lobkowiczských vín. Současným majitelem je Jiří Lobkowicz, který na začátku 90. let ukončil svou kariéru bankéře v zahraničí a nyní se věnuje obnově mělnického panství.

Chrám sv. Petra a Pavla

Kolem roku 1000 zde byla založena románská trojlodní bazilika. Při hlavní přestavbě v gotickém stylu přibyla 60 m vysoká věž. Ve výklencích věže jsou 3 patroni české země – Sv. Ludmila, sv. Václav a sv. Vojtěch. Uvnitř kostela můžeme obdivovat oltářní obraz sv. Petr a sv. Pavel od Karla Škréty.

V kryptě chrámu se nachází kostnice s kosterními pozůstatky 10 – 15 000 osob.

Městské opevnění

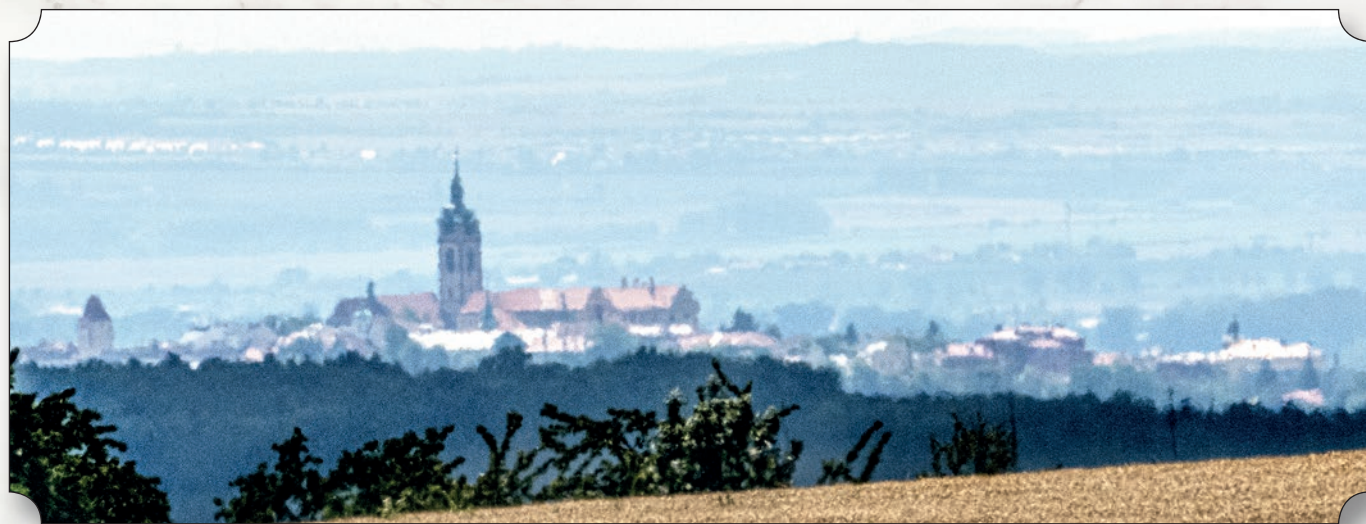
Celé město bylo ve středověku obeháno hradbami. Brány byly pojmenovány podle toho, odkud se k nim přicházelo. Dochovala se pouze Pražská brána, její dnešní podoba je z první poloviny 16.

století. Dnes slouží jako galerie a kavárna s výhledem na město. Hradby z velké části zmizely, důvodem je použitý stavební materiál-opuka, která se lehce rozpadá-mělní, odtud bylo odvozeno jméno města Mělník.

Náměstí a mělnické podzemí

Na horním mělnickém náměstí Míru stojí uprostřed kašna se sochou „Vinobraní“ z r. 1938 od Vincence Makovského. V blízkosti kašny je v dlažbě skleněná kruhová deska v kovovém rámu, která upozorňuje, kde je pod povrchem umístěna středověká studna. Vstup kní je v turistickém informačním centru hned vedle náměstí. Studna je široká 4,5 m a hluboká 54 m. Cesta podzemím je dlouhá 60 metrů. Pod náměstím je rozsáhlé podzemí které bylo budováno od konce 13. a ve 14. století. Sklepy mají několik pater v hloubce 8 až 25 metrů pod dnešním povrchem. Uvnitř je poměrně stálé klima a vyšší vlhkost. Teplota nikdy neklesá pod 12 stupňů a nestoupá nad 18 stupňů Celsia. Podle historiků je podzemí rozsáhlé i proto, že Mělnicko je kolébkou pěstování vinné révy a výroby vína v Čechách. Traduje se, že ke každému domu na mělnickém náměstí patřila alespoň jedna vinice, a že tedy všichni potřebovali sklepení k uchování vína. V některých dobách sloužilo podzemí také jako úkryt pro obyvatele před nepřátelskými vojsky.

Protože je město Mělník turisticky zajímavé, doporučuji vám jeho návštěvu. **MARCELA**

Po výletě potřebujeme trochu odpočinku. Co takhle pohádku?

Pohádka o Květušce a její zahrádce

(Podle Františka Hrubína)

Chaloupka stála maličká,
v ní dědeček a babička,
veselí pořád, stále čilí,
jak holoubkové sobě žili.

Na podzim jednou stařečkové,
když sto let přešlo nad nimi,
na nové jaro nečekali
a navždy odešli do zimy.

Chaloupka po nich osiřela,
zahrádka osiřela též.
A všechno zapadalo sněhem,
sníh všude, kam jen pohlédneš.

Když sešel sníh a jaro nastalo,
zahrádce tolik se tu stýskalo,
neměla pro koho kvést a zrát,
nebyl tu, kdo by ji měl rád.

I začala se jednou steskem chvět
a strásla na vonnou zahrádku
růžový květ a bílý květ
a dala v ní život děvčátku.

A že se z květů narodilo,
Květuška všichni mu říkali,
květiny, ptáci, stromy, slunce,
celé dny se s ním laskali.

Květuška však jen rozkvétá,
vesele hledí do světa,
zahrádkou, zase jako loni,
sem tam se za motýli honí.

Slunko se opře do hlíny,
ze semen rostou květiny,
srdíčka, velké zvonky,
macešky, šalounky,
kosatce, růže, pivoňky,
a z jader hrušně, jabloňky,
a z pecek třešně, slívy.

Dějí se velké divy!
„Květuško, růže, poupátko,
ještě něco ti chybí?
Jak se ti u mne líbí?

„Líbí se mi tu, zahrádko,
stromy zas rozkvétají
a voní jako v máji.“
Potůček děti vyhání:

„Nechte už toho koupání!“
Obklopí děti Květušku,
usednou na měkkou podušku.

„Ale co se zahrádkou, děti?“
„Zahrádka neuletí,
budem ti v práci pomáhat!“

Co ta se s námi navyvádí.“
I vzaly děti Květušku
do kola mezi sebe
a tančily a tančily,
až roztančily nebe

DÁŠA

Květuška měla krásné dětství. Ne všechny holčičky ale měly dětství šťastné a křivdy velké i malé si s sebou nesou po celý život.

Karel Valenta je podvodník!

Psal se rok 1953, zemřel Stalin, hned po něm Gottwald. Nástup Zápotockého. Těžká doba. Ale život šel dál. Děti sbíraly nálepky od sirek. Janička měla velkou sbírku. Ale tatínek byl zavřenéj, politickéj vězeň. Přijela pomoci babička. Měla kapky do nosu a tam byl návod na použití kapátka. Měl stejný formát jako nálepka od sirek. Janička udělala podvod. Nalepila si ho do sbírky a ve škole se chlubila. Děti byly na obědě, v té době tašky nebyly hlídané a Janičce se ztratil sešit se sbírkou.

Nebylo to komu říct. Mámě? Vyloučeno, měla jiné starosti. Tragedie.

Druhý den spolužák Karel Valenta se chlubil obrázkem s kapátkem. Taky ho koupil v trafice. Jasná lež, ale věděli to jen oni dva. Valenta byl syn vychovatelky z družiny. Nikdy se to nikdo nedozvěděl. Jana si tuhle křivdu nesla celý život. A co Karel? Ten možná sedí v Europarlamentu. Život není spravedlivý. Děkuji za pozornost **STÁŇA**

Doufejme, že dnešní děti to mají jednodušší, než ty v padesátých letech minulého stolení. Nikdo jim nebrání rozvíjet se v mnoha činnostech v různých spolcích. Například ve skautu.

Všude chtějí skauty

Historie skautingu: Vznikl ve velké Británii v roce 1907, zakladatelem je generál Robert Baden-Povell. Zakladatelem českého skautingu je Antonín Benjamin Svojsík, středoškolský profesor, který Badena-Povella navštívil.

V roce 1911 byla založena organizace Junák – český skaut.

Poslání skautingu je všestranně rozvíjet děti a mladé lidi k plnění povinností vůči sobě, svému okolí a vyšším hodnotám. Skauti jsou rozšířeni po celém světě, mezinárodní skauting WOSM spolupracuje s OSN na udržitelném rozvoji a ochraně lidských práv. Ve světě je přes 60 milionů skatů, v České republice přes 75 000.

Skauting je zakázán ve 3 totalitních režimech – v Číně, Severní Koreji a na Kubě.

Ve Velké Británii je skaut dodnes velmi populární a přes 50 tisíc dětí musí čekat, až se pro ně ve skautu uvolní místo.

Spojené státy: Když Spojené státy v šedesátých letech minulého století vyhlásily smělý plán dostat člověka na měsíc, vznikl program Apollo. Dostali se do něj pouze ti nejlepší piloti a inženýři, kteří v testech prokázali všestranné schopnosti: inteligenci, psychickou odolnost, fyzickou zdatnost, výdrž a schopnost spolupráce. Mezi dvanáctkou supermanů, kteří se v průběhu existence programu Apollo prošli po Měsíci, byl pouze jediný, který nechodil do skautského oddílu. Do skautu chodili všichni tři prezidenti, kteří předcházeli Donaldu Trampovi.

V českých zemích je výčet poněkud skromnější s ohledem na zákaz během komunismu. Václav Havel byl skaut. Skauty byli také naši oscaroví režiséři Miloš Forman a Jiří Menzel.

Proč všude chtějí skauty? Je to skautskou výchovou, která rozvíjí týmovost, vytrvalost, sebevědomí, schopnost řešit problémy a komunikovat. Skaut není jen nějaký kroužek, ale spíše životní styl, filozofie, hodnoty, které vyznáváš. **VĚRA (skautka)**

Mezi skauty se můžeme naučit mnoha dovednostem, utříbit si pohled na svět, získat přátele, prožít dobrodružství, ale co tak nabídnout mladým i starším trochu hudby?

Hudba v tichu mezi tóny

Dobré odpoledne milí diváci, dnes za vámi přicházím s netradiční hudební pozvánkou, která je určena dětem a jejich rodičům.

Již 3. rokem probíhá v překrásných sálech pražského Rudolfiny setkání dětí, rodičů i prarodičů pod vedením Ondřeje Tichého. Pojdte se nyní společně se mnou vydat na stominutovou cestu, “co nás učí hudba v tichu mezi tóny”. Na tomto projektu se děti mohou spolupodílet pomocí různých hudebních i nehudebních nástrojů, které pro ně má Ondřej připravené a tak mohou společně vytvářet harmonický hudební svět, anebo jen tak v klidu poslouchat a pozorovat.

Pomocnou ruku a hlavně notu, nám ve společném úsilí podávají hudebníci české filharmonie a jejich hudební přátelé ze všech stran. Děti tak mají jedinečnou možnost poznat nové hudební nástroje a jejich interprety a do celého dění se zapojit. Představení je velice intenzivní a Ondřej dokáže zaujmout i ty nejmenší posluchače. Zároveň však, dá dětem i dospělým posluchačům prožít hluboký okamžik.

Neuvěřitelně funguje propojení generací. Je to silný a neopakovatelný zážitek. Neváhejte a přijďte se také spolupodílet a nechat se oslovit hudbou a krásnými prostory Rudolfiny. **MILUŠKA**

Líbila by se vám také chvilka poezie? Třeba francouzské? Nabízíme zahraniční literární okénko.

Cet amour, par Jacques Prévert

*Cet amour | Si violent
Si fragile | Si tendre
Si désespéré | Cet amour
Beau comme le jour
Et mauvais comme le temps
Quand le temps est mauvais...*

*... Notre amour reste là
Têtu comme une bourrique
Vivant comme le désir*

*Cruel comme la mémoire
Bête comme les regrets...*

*... Donne-nous signe de vie
Beaucoup plus tard au coin d'un bois
Dans la forêt de la mémoire
Surgis soudain
Tends-nous la main
Et sauve-nous“*

Ta láska, Jacques Prévert

*Tak prudká | Tak křehká
Tak něžná | Tak zoufalá
Ta láska | Krásná jako den
A špatná jako počasí
Když počasí je špatné...*

*... Naše láska tady zůstává
Paličatá jako mezek
Živá jako touha*

*Krutá jako paměť
Hloupá jako lítost...
... Dej nám o sobě vědět
Mnohem později na okraji lesa
V hlubinách paměti
Vynoř se náhle
Podej nám svou ruku
A zachraň nás.*

HANA a HELENA

Znovu se nám hlásí pořad o zvířátkách, tentokrát to bude pes.

Psí miláčkové

Návštěva psího útulku a odchytové stanice Ocásky v Mochově - rozhovor s paní ředitelkou Sárou Fouskovou. V útulku je 5 nových nalezených pejsků a také, zatím dočasně, jeden hluchý pejsek se kterým je složitější komunikace, protože reaguje jenom na ruční nebo oční pokyny.

Útulky slouží také jako odchytové stanice. V poslední době se stále více vyskytují útěky psů z oplocených dvorů a zahrad. Většinou se jedná o vylákání psa na pohozenou lákavou potravu za plotem ve volném terénu. Pes se podhrabe a je chycen za účelem dalšího prodeje nebo do tzv. černých chovných stanic-množireň. Když se jedná o vzácné a drahé plemeno, bývá majitel i vydírán. Odchytové akce se zúčastní myslivci,

zemědělci, rybáři i policisté. Využívají se také sociální sítě.

Blíží se Velikonoce, období, kdy selidě hodně setkávají, chystají pohoštění a může se stát, že pes něco ukradne ze stolu a pochutná si, a to může být pro jeho zažívání velmi nebezpečné. Zvláště čokoláda, mastná jídla a také kynuté těsto způsobuje poruchy zažívání.

V poslední době je ve spolku iniciativa, která pracuje na otevření nové pražské restaurace, která bude mít v názvu slovo „pes“.

Jedná se o konkurenci hospodám „U kocoura“ nebo „U dvou koček“.

JARMILA a VĚRA

A už jsme zase u těch hospůdek. Pokud jste i fyzicky zdatní, máme tu pro vás tip na cyklovýlet. Čekají nás Nevinně povinné vinné stezky.

Nevinně povinné vinné stezky

Dostali jsme se na křižovatku, kde se protínají dvě významné stezky Mikulovská vinařská stezka a Moravská vinná stezka. Pojdme se po ní projít a nadechnout se čistého vzduchu.

MORAVSKÁ VINNÁ STEZKA

je páteří sítě regionálních cyklistických tras procházejících krajinou jihovýchodní Moravy. Spojuje starobylé Znojmo se slováckou metropolí Uherským Hradištěm a nabízí putování regionem, který zdobí víno, bohatá historie i živé tradice. Na její trase leží 70 vinařských obcí, desítky chráněných přírodních lokalit i významné historické a architektonické památky kraje. Rozlohou vinic je největší moravskou vinařskou oblastí s nejrozsáhlejšími komplexy vinic.

MIKULOVSKÁ VINAŘSKÁ STEZKA

Tento uzavřený okruh kopíruje hranice Mikulovské vinařské podoblasti, převážně rovinný průběh trasy rámuje vody řeky Dyje, rybníků a Novomlýnských nádrží. Jižní část okruhu prochází Lednicko-valtickým areálem.

Počátky vinařství v kraji pod Pálavou se počítají již od doby pobytu římských legií.

Ideální přírodní podmínky na úbočích Pálavy a zkušenosti desítek vinařských generací dávají zde vína s vynikající pověstí.

Především bílá vína vynikají mimořádnou jankostí a širokou škálou chutí. Typickými odrůdami pro Mikulovsko jsou Ryzlink vlašský, Veltlínské zelené a Rulandské bílé.

HANA

A co dělá po výletě unavený muž sám doma? Dozvíme se to v našem Zemědělském okénku.

Před salaší, za salaší, nikdo nesmí stát!

Tento fenomén k nám přivezli z východních Karpat Valaši se svými stády ovcí dávno, už v 16. století přes Ukrajinu, Zakarpatí a Slovensko. Usadili se v hornatých částech východní Moravy a Slezska.

Jak to vlastně fungovalo. Valaši si ze svého středu zvolili baču, který odpovídal za výrobu sýrů a jejich kvalitu a za chod salaše během pastevecké sezony. Také pečoval o oheň, který nesměl vy-

hasnout, udržoval čistotu v kolibě a připravoval všem stravu. Pastevcům určoval, kde mají pást a pomáhal jim při dojení.

Ovce se dojily třikrát denně ráno, v poledne a večer a bača z každého dojení hned vyráběl sýry v kolibě v kotli nad ohništěm.

Největší rozkvět salašnictví byl v 18. století.

MILAN

Na salaších možná vědí, jak žít zdravě, přesto vám nabízíme i zdravotní okénko.

Trénování paměti

Příspěvek se zabýval trénováním paměti a informacemi z jedné lekce. Velkým překvapením byl věk účastníků, pohyboval se odhadem od 18 do 80.

Pro zapamatování informací lze použít různé techniky, například

rozdělení informací do menších celků
vytváření asociací, příběhů – čím jsou absurdnější, tím lépe se pamatují
vědomé opakování – většinu činností děláme automaticky a neuvědomujeme si je. Tak se nám stává, že po odchodu z domova přemýšlíme „zamkla jsem dveře“. Někdy nás to konce donu-

tí vrátit se domů a zkontrolovat, zda je skutečně zamčeno. Pomoc je jednoduchá – uvědomovat si, co dělám třeba i tak, že si řeknu „zamykám dveře“.

Technika akrostikum, založená na tom, že počáteční písmena pojmů, které si máme zapamatovat, tvoří počáteční písmena jiných slov, ze kterých je složená věta. Například pro zapamatování římských číslic pomůže věta Ivan Vedl Xavera Lesní Cestou Do Města

Technika loci, při které dochází ke spojení místa – paměťovým stanovištěm s informacemi, které si potřebujeme zapamatovat. Pokud se nám podaří k tomu vytvořit příběh, bude zapamatování ještě lepší

ANNA

Pražský chodec

*Předlouhá staletí tu Praha hrdě stojí,
nejeden kronikář tu popsal mnohý list.
Tisíce příběhů se do knih často spojí
a my v těch kronikách teď můžeme si číst.*

*O činech, které jsou ukryty v studni věků,
z nichž voda přetěžko se z hloubi dostává.
A jen ty příběhy tu zbydou po člověku,
jen pár slov v pergamenu navždy zůstává.*

*Legends zůstávají a stále jsou tu s námi,
v pověstech odráží se slavných věků třpyt.
Podloubí náměstí se plní vzpomínkami
a chodec po Praze za nimi musí jít.*

*Tam, kde si Brusnice svou křovím razí cestu,
aby pak do podzemí byla prokleta,
roubenka U raka svůj pozdrav vyše městu
a chodec přichází do Nového světa.*

*Projde po dláždění, tam po kočičích hlavách
na chvílku zastaví se, chvílku rozjímá.
Johánek z Pomuku, jak se to někdy stává
zázrak tu učiní, příběh, co dojímá.*

*Jde kolem náměstíčka vystoupá strmou cestu.
dvanácte zvonků z Lorety tichem zní.
Pak chodec zastaví se a znovu vzdá hold městu
o dobách minulých i budoucích pak sní.*

PAVEL

**A na závěr si všichni zazpíváme o tom, že Život je jen náhoda.
Dáme tam G dur a spustíme:**

*Život je jen náhoda,
jednou jsi dole jednou nahoře,
život plyne, jak voda
a smrt je jako moře...*

*Každý k moři dopluje,
někdo dříve a někdo později,
kdo v životě miluje,
ať neztrácí naději.
Až uvidíš v životě zázraky,
které jenom láska umí,
zlaté ryby vyletí nad mraky,
pak porozumíš, že ...*

Život je jen náhoda ...

VOSKOVEC a WERICH

**Dohrála hudba, opona padla,
i když byla jen virtuální.
Rok utekl jako voda ve strouze
a nás tu zanechal se vzpomínkami a nadějí,
že zase jednou ...**

**... a možná už v příštím roce
na U3V znovu s Martinou ...**

Na U3V se Martinou

Mluvili jsme, mluvili, a bylo nám prima.
Ze slov vínek uvili, jen málokdo dřímal.
Výtahem jsme vyjeli do třetího patra,
v kruhu spolu seděli ač nehořela vatra.

Máma měla zahrádku a taky málo máku,
v zasedacím pořádku neměnili řádku.
Vávra vlka ven vyhnal sotva vstal ze židle.
A vlk? Ten nepočítal, že má Vávra vidle.

Prokopka šla pro Prokopa
za potokem sama,
Prokop veselá byl kopa
a Prokopka dáma.

Konopí pak kopek pět
za potokem leží.
Před potokem celý svět,
a o to tu běží.

Na celnici synci čísi
clili cizí měnu.
Kuba kupu hub vzal z mísy,
u huby má pěnu.

Donald lord svou roli hraje
ač má pysky odulé.
Krajíc krájí krásně zkraje,
přítom baští bledule.

Vepři ve při věty pepří
přistiženi při té při.
Při téhleté při však vepři
příměří už nevětrí.

Nad tím, že má v kapse vrabce,
ohrnula babka pysk.
Přimáčkla vrabčího chlapce,
vrabce v kapse mít je risk.

Sysli nesli sysla v sesli
přes pole a celou ves.
Nakonec ho nedonesli,
polem bloudí ještě dnes.

Chtěl si Petr uplést svetr,
měl však krátkou přízi.
Chyběl mu však ještě metr,
měl přízovou krizi.

Olivier bez livreje
není Olivier.
Neví ani, co se děje,
je to amatér.

Upekli jsme vočepáky,
bude svatba za rohem.
Mám je rád a dám si taky
ty s mákem a s tvarohem.

Kohout, kolouch jednou nohou
nad strouhou si houpají,
zamrzlou, tak teď si mohou
s ledy hrát než roztají.

Jazyk se nám nepolámal,
a to jsme dost mluvili!
Díky, že jsem mohl s váma
mlátit ze slov obilí.

Bylo to jak růže v lednu
překvapivě vykvetlá.
Kdy si zase s vámi sednu
reflektorům do světla?

Chodte si dál, tak jak chcete
chodit svojí pěšinou.
Snad si někdy vzpomente,
na U3V s Martinou.

JSEM,
TEDY MLUVÍM ...

EGO, EGO LOQUOR ...

Sestavil: Pavel Štědrý

PRAHA

Květen 2023